Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta
Hallintovaliokunta
hav@eduskunta.fi

Kirjallinen lisäselvitys
22.4.2024

VN/1/2024-TEM-46

LISÄSELVITYS HALLINTOVALIOKUNNAN ESITTÄMIIN KYSYMYKSIIN

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 21/2024 vp)

Hallintovaliokunta on asiantuntijakuulemisessa 17.4.2024 sekä kuulemisen jälkeen esittänyt käsittelyssä olevan HE 21/2024 vp:n osalta tarkentavia kysymyksiä. Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa näihin kysymyksiin ohessa vastaukset.

1. Kuinka moni on kotoutumistoimenpiteiden piirissä?

Kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023, voimaantulo 1.1.2025, jäljempänä *kotoutumislaki*) sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Kotoutumislakia sovelletaan myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Lakia sovelletaan myös Pohjoismaan kansalaiseen, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity siten kuin Pohjoismaiden välillä väestön rekisteröinnistä on sovittu. Kotoutumislain 10 §:ää sovelletaan myös muuhun Suomessa oleskelevaan maahanmuuttajaan ja 68 §:ää sovelletaan myös Suomen kansalaiseen, joka on kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 3 §:n 7 kohdassa tarkoitettu ihmiskaupan uhri. Kotoutumislain 4 luvun säännöksiä kuntapaikalle ohjaamisesta sekä 61–66 §:n säännöksiä kustannusten korvaamisesta kunnalle tai hyvinvointialueelle sovelletaan kotoutumislain 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

Kotoutumista edistäviä palveluita järjestetään osana uutta kunnan kotoutumisohjelmaa sekä muina kotoutumista edistävinä yleisen palvelu- ja koulutusjärjestelmän mukaisina palveluina. Kunnan kotoutumisohjelma on maahanmuuttajien alkuvaiheen kotoutumispalveluiden kokonaisuus, jonka vähimmäissisällöstä säädetään lailla. Laissa määriteltävälle kohderyhmälle tarjottavaan kotoutumisohjelmaan sisältyy vähintään osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi, kotoutumissuunnitelma, monikielinen yhteiskuntaorientaatio, kotoutumiskoulutusta, muita palvelutarpeeseen perustuvia kotoutumista ja työllistymistä edistäviä palveluita sekä ohjausta ja neuvontaa. Kunnan tai työvoimaviranomaisen tulee laatia osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi

sekä kotoutumissuunnitelma sekä työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityneille että laissa määritellyille työvoiman ulkopuolisille maahanmuuttajille. Kohderyhmänä ovat työttömien työnhakijoiden lisäksi 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitetut henkilöt (muun muassa kansainvälistä suojelua saavat, kiintiöpakolaiset ja tilapäistä suojelua saavat, joilla on kotikunta), alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleet lapset ja nuoret, ihmiskaupan uhrit, toimeentulotukea muuten kuin tilapäisesti saavat ja lapsen kotihoidon tukea saavat maahanmuuttajat. Kohderyhmä laajenee nykyisestä, sillä nykyisin kotoutumissuunnitelma on pääosin laadittu työttömille työnhakijoille sekä maahanmuuttajille, jotka saavat muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea.

Kohderyhmän kokoon vaikuttaa ensisijaisesti Suomeen kohdistuvan maahanmuuton määrä ja erityisesti sellaisten maahanmuuttajien määrä, joille laaditaan kotoutumissuunnitelma. Kohderyhmän koko siis vaihtelee vuosittain.

Työ- ja elinkeinotoimistoissa ja työllisyyden kuntakokeiluissa on laadittu ensimmäisiä kotoutumissuunnitelmia vuosina 2015–2023 seuraavasti:

Vuosi	**Ensimmäisten kotoutumissuunnitelmien määrä**
2015	7490
2016	10500
2017	9587
2018	7845
2019	7976
2020	7853
2021	6928
2022	13106
2023	19687

Vuosina 2016 ja 2017 työnhakijoille laadittujen ensimmäisten kotoutumissuunnitelmien määrä kasvoi vuoden 2015 lisääntyneen turvapaikanhaun seurauksena. Vuosien 2022 ja 2023 kasvusta yli puolet selittyy tilapäistä suojelua saavien määrän kasvulla.

Myös työvoiman ulkopuolella oleville maahanmuuttajille on laadittu jossain määrin ensimmäisiä kotoutumissuunnitelmia kunnissa. Kuntien tekemien kotoutumissuunnitelmien määristä ei ole kattavaa tietoa. Vuonna 2023 kotoutumissuunnitelmia tehtiin kunnissa kuitenkin noin tuhat, sillä kunnat hakivat korvauksia tehdyistä alkukartoituksista 1 039 henkilölle. Aiempina vuosina korvauksia alkukartoituksista on haettu selvästi vähemmän (noin 200–400 henkilölle vuodessa).

Haasteena kotoutumissuunnitelman laatimiselle työvoiman ulkopuolella oleville on ollut se, ettei henkilöitä välttämättä tavoiteta kunnissa, eikä kunnalla ole keinoja velvoittaa henkilöitä osallistumaan suunnitelman laatimiseen. Lisäksi palveluvalikoima tälle kohderyhmälle on osin riittämätöntä. Kotoutumissuunnitelmaa vastaavista palveluista on voitu sopia myös osana muuta asiakkaalle laadittavaa suunnitelmaa, kuten sosiaalihuoltolain mukaista asiakassuunnitelmaa. Vuoden 2025 alusta lukien voimaan tulevan kotoutumislain yksi keskeisimpiä tavoitteita on tavoittaa paremmin työvoiman ulkopuolella olevan maahanmuuttajat kotoutumispalveluihin.

Ensimmäisten kotoutumissuunnitelmien määrä ei kuitenkaan kerro suoraan siitä, kuinka monta henkilöä on kotoutumispalveluiden piirissä, sillä kotoutumispalveluiden piirissä on myös henkilöitä, joille kotoutumissuunnitelma on laadittu aiempina vuosina. Työnhakijaksi rekisteröityneiden maahanmuuttajien keskuudessa oli lokakuussa 2023 yhteensä 25 765 henkilöä, joiden ensimmäinen kotoutumissuunnitelma oli laadittu enintään kaksi vuotta sitten.

Lisäksi uuden kotoutumislain myötä osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi tulee laatia laajemmalle kohderyhmälle kuin nykyisin voimassa olevan kotoutumislain mukaan, eli laajemmin esimerkiksi työvoiman ulkopuolella oleville. Karkean arvion mukaan kotoutumissuunnitelma laadittaisiin jatkossa vuosittain noin tuhannelle työvoiman ulkopuolella olevalle.

Kotoutumispalveluiden osallistuvien määrien arvioiminen tulevaisuudessa on kuitenkin epävarmaa ja vaikeasti ennakoitavaa, sillä maahanmuuttaneiden määrä vaihtelee ja tämän myötä myös kotoutumispalvelujen piirissä olevien henkilöiden määrä vaihtelee.

2. Onko tietoa siitä, kuinka moni on luku- ja kirjoitustaidoton edellä mainitusta joukosta?

Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden koulutustasosta ei ole saatavilla tarkkaa tietoa, koska ulkomailla suoritetut tutkinnot tai pienemmät opintokokonaisuudet eivät näy tutkintorekisteriin perustuvissa virallisissa tilastoissa, ellei niille ole erikseen haettu tunnustamista Suomessa. Luku- ja kirjoitustaito ei ole selvärajainen ja yksiselitteinen taito, joka ihmisellä joko on tai ei ole. Sekä kouluja käymättömillä että koulutetuillakin ihmisillä lukutaidon taso vaihtelee, joten on mahdotonta antaa yksiselitteistä tietoa siitä, kuinka moni on luku- ja kirjoitustaidoton.

Luku- ja kirjoitustaidon *koulutukseen osallistuneiden määristä* on kuitenkin saatavilla jonkin verran tietoa. On huomioitava, että koulutukset eivät todennäköisesti tavoita kaikkia heikosti lukevia ja kirjoittavia maahanmuuttajia. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen KARVIn vuonna 2022 julkaiseman selvityksen mukaan opiskelijoiden määrä vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksessa on vaihdellut vuosien 2018-2021 välillä noin 1800 opiskelijasta noin 2400 opiskelijaan. Saman selvityksen mukaan aikuisten perusopetuksen lukutaitovaiheen opetuksessa opiskelijoiden määrä on vaihdellut vuosien 2018-2021 välillä n. 550 opiskelijasta n. 630 opiskelijaan. On kuitenkin huomioitava, että näissä luvuissa ovat mukana vain kyselyyn vastanneiden koulutuksen järjestäjien ilmoittamat opiskelijamäärät, ja selvityksessä arvioidaan todellisen opiskelijamäärän olevan erityisesti aikuisten perusopetuksen lukutaitovaiheen osalta merkittävästi suurempi.[1] Opetushallituksen vapaan sivistystyön koulutuksen valtionosuustilastoissa on keväästä 2023 alkaen tilastoitu erikseen kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyissä luku- ja kirjoitustaidon koulutuksissa opiskelleiden määriä, ja tämän tilaston mukaan vuoden 2022 aikana yhteensä noin 1700 henkilöä opiskeli kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyissä luku- ja kirjoitustaidon koulutuksissa. Tässä luvussa ovat mukana kaikki vapaan sivistystyön oppilaitosmuodot. Vuodelta

[1] Väätäinen, Hanna 2022: Aikuisena luku- ja kirjoitustaitoa oppimassa. Arviointi maahanmuuttajien lukutaitokoulutuksesta. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. s. 66-67

2023 vastaavaa tietoa ei ole vielä saatavilla. Aikuisten perusopetuksen osalta ei tilastoida koulutuksen eri vaiheisiin (lukutaito-, alku- ja päättövaihe) osallistuneiden määriä eikä myöskään opiskelijoiden taustaa (vieraskielinen/maahanmuuttotaustainen), joten nimenomaan lukutaitovaiheeseen osallistuneista maahanmuuttajista ei ole erikseen saatavilla tietoa. Kokonaisuudessaan aikuisten perusopetukseen osallistui vuonna 2022 noin 4770 henkilöä ja vuonna 2023 noin 5060 henkilöä (syyskuun laskentapäivän tieto ko. vuosilta).

Ennen vuotta 2018 luku- ja kirjoitustaidon koulutusta järjestettiin työvoimakoulutuksena, jolloin 9-11 % työvoimakoulutuksena järjestetyistä kotoutumiskoulutuksista oli luku- ja kirjoitustaidon koulutusta.

3. Miten kotoutumista tai kotoutumistoimien tehokkuutta mitataan?

Kotoutumista ja kotoutumistoimien tehokkuutta mitataan Suomessa monipuolisesti ja kattavasti niin selvitysten, tutkimusten kuin erilaisista indikaattoreista saatavan seurantatiedonkin kautta.

Toimenpiteiden ja tulosten tasolla seurannan kohteina ovat muun muassa kielitaidon kehittyminen, työllistyneet ja työttömäksi jääneet kolme kuukautta kotoutumiskoulutuksen päättymisen jälkeen sekä kotoutumiskoulutukseen osallistuneiden työmarkkina-aseman kehittyminen pidemmällä aikavälillä.

Ilmiötasolla kotoutumisen onnistumista arvioidaan EU:n yhteisten ns. Zaragoza-indikaattorien sekä muiden paljon tutkittujen kotoutumisen indikaattorien kautta. Indikaattorit liittyvät työllistymiseen (esim. työllisyys-/työttömyysaste, ylikouluttautuneisuus), koulutukseen (esim. kielitaito, koulutustaso, koulutuksen keskeyttäminen), osallisuuteen (esim. sosioekonominen tilanne, terveys ja hyvinvointi), aktiiviseen kansalaisuuteen (esim. kansalaisuuden saaminen ja poliittinen aktiivisuus) ja yhteiskunnan vastaanottavuuteen (esim. syrjintä ja luottamus). TEM:n kotoutumisen osaamiskeskus ylläpitää yhteistyössä Tilastokeskuksen kanssa Kotoutumisen indikaattorit -tietokantaa (https://kotoutuminen.fi/kotoutumisen-indikaattorit-tietokanta).

Kotoutumisen edistämiseksi tehtävää politiikkaa puolestaan seurataan ja vertaillaan kansainvälisesti kohdassa 1 mainittujen MIPEX-indikaattorien kautta (https://www.mipex.eu/). Tällöin fokuksessa ovat mm. pysyvän oleskeluluvan ja kansalaisuuden saamisen ehdot, syrjinnän esiintyvyys, koulutusjärjestelmän ja terveydenhuollon inklusiivisuus maahanmuuttajien ja heidän lastensa näkökulmasta, mahdollisuudet perheenyhdistämiseen, maahanmuuttajien työllistymis- ja uralla etenemisen mahdollisuudet sekä mahdollisuudet osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

Indikaattorien seurannan lisäksi kaksisuuntaista kotoutumista seurataan väestösuhteiden näkökulmasta myös kansainvälisten vertailujen, kuten esimerkiksi European Social Surveyn sekä ECRI:n ja OECD:n tuottamien raporttien kautta.

Kokonaiskuvaa kotoutumisen tilasta ja kehityslinjoista muodostetaan myös valtioneuvoston tuottamien ja tilaamien selvitysten kautta, tutkimuslaitosten tuottamien tutkimusten kautta (esim. THL, TTL, VATT, LABORE, Siirtolaisuusinstituutti, Väestöntutkimuslaitos) ja monipuolisen akateemisen tutkimuksen kautta.

Vuoden 2025 alusta tulevan kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa kotoutumisen edistämisen toimeenpanon ja vaikuttavuuden seurantaa ja määritellä seurantatyön vastuu- ja toimivaltasuhteet eri viranomaisten välillä selkeästi, päällekkäisyyksiä välttäen. Keskeisessä roolissa olisi Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus), jonka uutena tehtävänä on alkuvaiheen kotoutumispalveluita sekä muita kotoutumista edistäviä palveluita koskevan valtakunnallisen seurantatiedon tuotanto sekä työvoimaan kuuluvien, että työvoiman ulkopuolisten maahanmuuttajien osalta. KEHA-keskus myös vastaa kotoutumisen edistämisen valtakunnallisen tietovarannon ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisestä ja ylläpidosta sekä toimisi rekisterinpitäjänä uudessa valtakunnallisessa kotoutumisen asiakastietojärjestelmässä. Tietojärjestelmät ovat asiakastietojärjestelmien ohella myös tiedolla johtamisen tietovarantoja.

1.1.2025 voimaan tuleva kotoutumislaki myös parantaa kielitaidon kehittymisen seurantaa yhtenäisen valtakunnallisen kotoutumiskoulutuksen päättötestauksen kautta. Koto-digi ja TE-digi -asiakastietojärjestelmät tuottaisivat jatkossa uusia tiedolla johtamisen välineitä, sillä niiden kautta voidaan nykyistä systemaattisemmin seurata ohjautumista kotoutumista ja työllistymistä edistäviin palveluihin sekä siirtymistä palveluista työmarkkinoille tai koulutukseen. Koto-digin kautta olisi mahdollista seurata muun muassa työvoiman ulkopuolella olevien tavoittamista, heidän siirtymistään tavoitteellisten työllistymiseen tähtäävien kotoutumispalveluiden asiakkaiksi sekä Tulorekisteriä hyödyntämällä myös työmarkkinoille siirtymistä.

Kotoutumislain 53 §:ssä säädetään palveluiden saatavuuden ja kustannuskehityksen seurannasta. Sen mukaan työ- ja elinkeinoministeriö seuraa yhdessä muiden keskeisten ministeriöiden kanssa kunnan järjestämisvastuulla olevien 2 luvussa säädettyjen kotoutumista edistävien palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, rahoituksen tason riittävyyden ja vaikuttavuuden toteutumista. Kun työttöminä työnhakijoina olevien maahanmuuttajien kotoutumispalveluiden järjestämisvastuu siirtyy ELY-keskuksilta ja työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille, on seurattava sitä, että palveluita on yhdenvertaisesti saatavissa eri kunnissa. Kotoutumislain mukaisen seurannan kohteena ovat myös työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumispalvelut. Merkittävien viranomaistehtävien siirron myötä on myös syytä seurata palveluiden kustannuskehitystä. Lisäksi seurataan kotoutumiskoulutuksen tuloksia, mukaan lukien koulutuksessa saavutetut suomen tai ruotsin kielen taitotasot ja kielitaidon kehitys. Seurantatietoa hyödynnettäisiin kotoutumiskoulutuksen kehittämisessä. Kotoutumislain 55 §:n mukaan ELY-keskuksen tehtävänä on kotoutumisen ja asettautumisen edistämisen alueellinen kehittäminen, yhteistyö, yhteensovittaminen ja seuranta. Seurannan osana ELY-keskus tuottaa tietoa kotoutumisen edistämisestä ja siihen sisältyvistä palveluista ja niiden laadusta, saatavuudesta ja vaikuttavuudesta alueellisesti. ELY-keskus toimittaa tietoa KEHA-keskukselle sekä työ- ja elinkeinoministeriölle siten kuin ne ohjeistavat. Kotoutumislain 56 §:n mukaan KEHA-keskuksen tehtäviin kuuluu muun muassa kotoutumisen edistämisen seuranta ja arviointi ja sitä koskeva tiedontuotanto. Tehtävä sisältäisi kotoutumista edistävien palveluiden seurantaa ja arviointia sekä siihen liittyvää tiedontuotantoa. Lisäksi tehtävä voi sisältää kotoutumisen edistämisen laajempaa ilmiötason seurantaa ja arviointia, esimerkiksi indikaattoriseurantaa, sekä siihen liittyvää tiedontuotantoa. Kotou-

tumislain uudistuksen avulla kotoutumista ja kotoutumistoimien tehokkuutta voitaisiin arvioida ja seurata aiempaa koordinoidummin ja systemaattisemmin.

4. Suhteessa kotoutumissuunnitelman enimmäiskeston lyhentymiseen, kuinka moni kotoutuja-asiakas kotoutuu kahdessa vuodessa?

Kotoutumissuunnitelman tarkoituksena on maahanmuuttajan tukeminen ja ohjautuminen tarkoituksenmukaisiin kotoutumista ja työllistymistä edistäviin toimenpiteisiin etenkin maahanmuuton alkuvaiheessa. Kotoutumissuunnitelma olisi kestoltaan yksilöllinen. Kotoutumissuunnitelman voimassaolon enimmäiskestoa lyhennettiin 1.1.2025 voimaan tulevassa kotoutumislaissa nykyisestä kolmesta vuodesta kahteen vuoteen. Maahanmuuttajat ovat maahan tullessaan erilaisissa tilanteissa ja heidän tarpeensa, osaamis- ja koulutustasonsa, perhetilanteensa ja muut näihin rinnastettavat seikat vaihtelevat hyvin paljon. Toisilla maahanmuuttajilla voi olla koulutuksensa ja osaamisensa puolesta edellytykset nopeaan työllistymiseen, kielenoppimiseen ja paikallisyhteisöön ja yhteiskuntaan osallistumiseen. Osa maahanmuuttajista taas tarvitsee tehostetumpia kotoutumispalveluita. Kotoutumissuunnitelmat eivät siten voi olla sisällöltään eivätkä kestoltaan kaavamaisia. Erityisiä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi luku- ja kirjoitustaidon opetusta tarvitsevalla kotoutuja-asiakkaalla on todennäköisesti pidempikestoisia kotoutumista edistävien toimien ja palveluiden tarpeita kuin nopeasti työmarkkinoille pyrkivällä kotoutuja-asiakkaalla.

Selvitysten mukaan kotoutumisen edistämisen tuloksellisuus näyttäisi kotoutumissuunnitelman keston sijaan riippuvan enemmän siitä, kuinka pian maahanmuuttajalla on mahdollisuus päästä kotoutumista edistäviin palveluihin ja miten hyvin palvelut vastaavat hänen palvelutarpeeseensa. Kotoutumissuunnitelman enimmäiskeston lyhentyessä onkin keskeistä, että kotoutumista edistäviin palveluihin pääsy on sujuvaa ja että yleistä palvelu- ja koulutusjärjestelmää kehitetään jatkuvasti vastaamaan myös maahanmuuttajien tarpeisiin. Myös eduskunta on kotoutumisen selonteosta antamassaan mietinnössä (HaVM 10/2022 vp) edellyttänyt, että kotoutumisen edistämisen toimenpiteitä suunniteltaessa lähtökohtana tulee olla palveluihin pääsyn ja osallistumisen oikea-aikaisuus ja vaikuttavuus.

Kotoutumisen määrittely ja mittaaminen edellyttävät useita erilaisia indikaattoreita. Näistä keskeisinä voidaan pitää ainakin työllisyyttä ja kielitaidon kehittymistä. Työllisyyden osalta kotoutumissuunnitelman laatimisen jälkeistä työllistymistä voidaan toistaiseksi tarkastella ainoastaan erillisselvitysten kautta. Pellervon taloustutkimuksen laatiman selvityksen [2] mukaan vuosina 2005, 2010 ja 2015 kotoutumissuunnitelman saaneista noin 20 prosenttia oli töissä kaksi vuotta suunnitelman laatimisen jälkeen, noin 30 prosenttia koulutuksessa tai palveluissa, noin 30 prosenttia työttömänä ja noin 20 prosenttia työvoiman ulkopuolella. Kotoutumissuunnitelman saaneiden työllisyysaste nousee merkittävästi maassaoloajan pidentyessä, mutta työllistyminen edellyttää usein myös muita

[2] Juho Alasalmi, Henna Busk ja Veera Holappa. Kotoutumiskoulutukseen osallistuneiden ohjautuminen, palvelupolut ja työllistyminen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2023:31. Saatavilla: Kotoutumiskoulutukseen osallistuneiden ohjautuminen, palvelupolut ja työllistyminen.

kotoutumispalveluiden jälkeisiä palveluita tai opintoja. Esimerkiksi vuosina 2011–2021 kansainvälisen suojelun perusteella maahan tulleista noin 40 prosenttia oli toisen asteen koulutuksessa neljä vuotta maahan saapumisen jälkeen[3] Suomessa hankittu koulutus lisää työllisyyttä merkittävästi pitkällä aikavälillä, mutta lyhyellä aikavälillä koulutuksella ja muilla työllisyyttä edistävillä palveluilla on myös lukkiutumisvaikutus: koulutus vähentää työmarkkinoille osallistumista sen keston ajan, minkä vuoksi koulutukseen osallistumisen myönteiset vaikutukset eivät näy työllistymisessä heti.

5. Miten kuntapaikat jakautuvat tällä hetkellä alueellisesti?

ELY-keskukset neuvottelevat vuosittain työ- ja elinkeinoministeriön asettamien kuntapaikkatavoitteiden mukaisesti alueensa kuntien kanssa kuntapaikoista, joille pakolaisina tulleita oleskeluluvan saaneita voidaan viranomaisohjauksella sijoittaa asumaan. Kuntapaikan myöntänyt kunta järjestää kuntapaikalle sijoitettavalle asunnon ja palvelut. Kuntapaikalle osoitetaan kotoutumislain 43 §:n mukaisesti erityisesti kiintiöpakolaiset sekä haavoittuvassa asemassa olevia oleskeluluvan saavia turvapaikanhakijoita ja kotikunnan saaneita tilapäistä suojelua saavia. Suomeen valitut kiintiöpakolaiset muuttavat maahan saapuessaan aina suoraan kuntaan, joka on myöntänyt heille kuntapaikan. Vastaanottojärjestelmässä oleskeluluvan saaville voidaan hakea kuntapaikkaa vastaanottokeskuksen ELY-alueen kunnista. Jos oleskeluluvan saanut ei tarvitse kuntaan siirtymisessä kunnan järjestämää asuntoa ja tukea (kuntapaikkaa), hän voi järjestää asumisensa itsenäisesti haluamassaan kunnassa. Suurin osa oleskeluluvan saaneista siirtyy kuntaan itsenäisesti ilman kuntapaikalle ohjaamista.

Kuntapaikat ELY-keskus -alueilla 2024 (22.4.24)	
Uudenmaan ELY	396
Hämeen ELY	155
Kaakkois-Suomen ELY	44
Varsinais-Suomen ELY ja Ahvenanmaa	147
Satakunnan ELY	242
Pirkanmaan ELY	155
Keski-Suomen ELY	638
Pohjois-Savon ELY	29
Etelä-Savon ELY	135
Pohjois-Karjalan ELY	185
Etelä-Pohjanmaan ELY	0
Pohjanmaan ELY	555
Pohjois-Pohjanmaan ELY	247
Kainuun ELY	125
Lapin ELY	190
Yhteensä	**3243**

[3] Hanna Pesola, Matti Sarvimäki, Tuomo Virkola. Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2024:9. Saatavilla: Eri syistä maahan muuttaneiden työllistyminen Suomessa (valtioneuvosto.fi).

Paula Karjalainen
neuvotteleva virkamies

Nea Brandt
erityisasiantuntija